

[Pürschel.]

med til at underskrive. De Ord i Betænkningen, som præciserer og klarer Lovens Formaal, dette at bringe denne Bank over paa privat Grund, voldte det meget stor Vanskelighed i sin Tid at faa med ind i Betænkningen. Det var ikke tilfældigt, at de kom der, det voldte meget store Vanskeligheder; navnlig den nuværende højtærede Statsminister modsatte sig det stærkt og længe, men de kom til at staa der, og de kom til at staa der med de Herrens Navn under. Og det forpligter naturligvis. Derfor maa man give en Grund for, at man nu, da der er Pengerigelighed til Stede, da dette Aktiv kan sælges med Fortjeneste, ikke opfylder Lovens Bud. Det maa man give en Forklaring paa.

Dernæst vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger om Grønland, som det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen strejfede, idet han sagde, at i 1924 havde Socialdemokrater, Radikale og Venstre gjort, hvad de kunde, for at forbedre Forholdet til Norge. Det var en historisk Fejlhuskning, idet Det radikale Parti ikke medvirkede til denne Akt, som der formodentlig tænkes paa, nemlig Afslutningen af Overenskomsten med Norge. Partiet stemte imod. Der var kun 4 Medlemmer af Det radikale Parti, der undlod at stemme, det var den nuværende Indenrigsminister, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen og det ærede Medlem Fru Elna Munch og saa naturligvis den nuværende Udenrigsminister, der heller ikke lod denne Lejlighed ubenyttet til at demonstrere, at han forstaa at vurdere en Situation urigtigt. Deri har han som bekendt noget nær Verdensrekorden. Men dette uhyrlige Dokument, som har faaet den Karakteristik af en fremmed folkeretslærd, at det var et i Verdenshistorien ganske enestaaende Dokument, folkeretligt set, det var det slettest mulige Forsøg paa at forbedre Forholdet til Norge, som tænkes kunde. Det blev den Gang forceret igennem af den nuværende højtærede Statsminister, som sagde derom: Vi afværger ved Overenskomsten, at der kan blive et virkelig internationalt Spørgsmaal ud af det i Virkeligheden lille Spørgsmaal, det drejer sig om. Fra vor Side sagde vi: Dette er ikke, som man nu siger det fra Partiet Venstre og fra Socialdemokratiet, Afslutningen, det er Begyndelsen, det er ikke de Interesser, der her kæmpes om, som er de afgørende, men der ligger noget dér bagved. Jeg skal til Støtte for dette henvise til, hvad den nuværende Statsminister i Norge Mowinckel sagde den 30. Januar 1933. Det findes i et norsk

Dokument, Nr. 9, Forklaringer i Grønlands-sagen, Side 15. Dér staaer der:

„Eirik Raudes Land har bare sekundær interesse for os. Vinder vi“
— altsaa Processen —

„har vi naturligvis flagget vårt der, men ingenting der, hvor våre virkelige og største interesser ligger, nemlig paa Vest-Grønland.“

Dette, sagt i 1933, stemmer fuldkommen med, hvad der fra konservativ Side i sin Tid under Forhandlingerne om Traktaten af 1924 blev fremhævet; ogsaa paa dette Punkt saa vi altsaa rigtigt.

Nu har vi vundet Processen, og der er derfor ikke Grund til at gaa dybt i Detailler, men der er dog ved de Forligsforhandlinger, som fandt Sted, nogle Momenter, som jeg synes fortjener at kendes. Ikke mindst, fordi jeg jo synes, at der drives en Del Afguderier med den højtærede Statsministers Indsats i denne Sag.

Statsministeren har ved visse Lejligheder talt Ord, som alle Danske kunde underskrive, og som stod i en behagelig Modsætning til den valne, blodløse Maade, hvorpaa dansk Udenrigspolitik ellers føres. Statsministeren har talt Ord, som vi alle maa være ham taknemmelige for. Men det er jo ikke det ene afgørende. Jeg har paa- vist, hvorledes Statsministeren i sin Tid vurderede Stillingen urigtigt, hvorledes han satte sin Autoritet ind paa at gennemføre noget, der var fuldkommen forkert, og som var en overmaade farlig Ting for os under Processen i Haag.

Jeg vil gerne gøre opmærksom paa et Par Ting med Hensyn til selve Forligsforhandlingerne. Der kom jo et Krav fra norsk Side om, at man vilde have 5 Havne i Vestgrønland. Dette Krav blev afvist; man var her fra alle Sider enig om, at man maaske kunde give Nordmændene Adgang til Færingerhavnen og maaske ogsaa til den særlige Havn ved Kryolitbrudet, ved Ivigtut. Men i øvrigt var man ikke stemt for det, bl. a. af praktiske Grunde, fordi det vilde være umuligt at aabne flere Havne. Nu ser man af de Forhandlinger, der har fundet Sted deroppe, at Minister Wedel-Jarlsberg har citeret et Brev fra Kammerherre Bernhoft, og der staaer:

„Hvad angaar Adgang til Havne paa Grønlands Vestkyst, har jeg sagt, at man i Stedet for det oprindelige Antal af 5 var blevet enige om 3.“

Regeringen har, hvis den har ført Forhandlingerne paa dette Grundlag, været ude over den Bemyndigelse, som den søgte og fik.